

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым
министрлігі

Қазақстан Республикасы
Денсаулық сактау
министрлігі

USAID
АМЕРИКА ХАЛҚЫНЫҢ АТЫНАН

әрбір бала үшін
for every child
для каждого ребенка

COVID-19 бойынша карантиндік және посткарантиндік кезеңдерде мектепке дейінгі ұйымдардың жұмысын қалпына келтіру

Ұсынымдар әкімшілікке, медицина қызметкерлеріне және мектепке дейінгі ұйымдардың педагогтарына COVID-19 таралу қаупін азайту үшін карантиндік және пост-карантиндік кезеңдерде жұмысын қалпына келтіру үшін көмектесуге арналған.

Осы негізгі хабарламаларды бас санитарлық дәрігердің Қаулыларына және санитарлық-эпидемиологиялық салуаттылық саласындағы өзге де нормативтік-құқықтық құжаттарға және Қазақстан Республикасы Денсаулық сактау министрлігі мен Білім және ғылым министрлігінің коронавирустық инфекцияның таралуына жол бермеу жөніндегі шараларына қосынша пайдалану ұсынылады.

www.coronavirus2020.kz

www.unicef.org/kazakhstan

www.coronavirus2020.kz

www.unicef.org/kazakhstan

Коронавирустық инфекция туралы (КВИ, COVID-19)

Біз коронавирустық инфекция (КВИ/COVID -19) жайында не білеміз?

Бұл короновирус отбасынан шыққан вирус тудыратын жаңа инфекция.

КВИ таралуы қалай жүреді?

Ауру вирус жүктырған адамнан басқа адамға жөтелеу, түшкіру немесе сөйлесу кезінде мұрыннан немесе ауыздан бөлінетін кішкентай тамшылар арқылы беріледі.

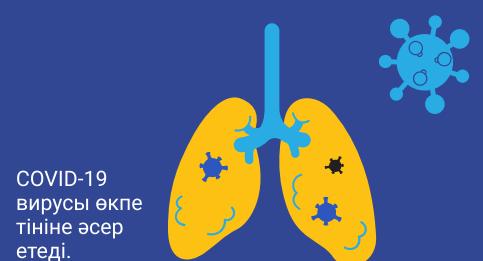

Бұл тамшылар заттар мен беттерге тусуі мүмкін, мысалы, үстелдер, есік түтқалары және айналасындағы адамдар осы заттарды ұстап немесе беттерге қол тигізіп, содан кейін көзін, ауызын немесе мұрынын ұстаған кезде COVID-19 жүктыруы мүмкін.

2 күннен 14 күнге дейін

Коронавирустың жүктырған сәттен бастап аурудың белгілері пайда болғанға дейінгі уақыттың ұзақтығы

КВИ қалай өтеді?

Кейір адамдарда (шамамен 80%) КВИ белгілері жеңіл болуы немесе мүлдем болмауы мүмкін. Алайда, асимптоматикалық курспен немесе инкубация кезеңінде жүктырған адамдар (симптомдар елі пайда болмаған кезде) инфекция көзі болуы мүмкін және басқаларға қауіпті болуы мүмкін.

65 жас

Иммунитетті төмен, созылмалы аурулары бар және 65 жастан асқан адамдарда КВИ ауыр түрінің қаупі жогары.

14%

COVID-19 жүктырғандардың 14%-ы емханага жатқызууды және оттегілік қолдауды талап етеді.

КВИ белгілері

Белгілер адам жасына байланысты әр түрлі болуы мүмкін

Ақыл-есінен шатасу

КВИ бар балалар мен қарт адамдарда қалтырау, бас ауруы, үйкышылдық, бұлшықет ауруы, бас айналу, алсіздік сияқты ерекше емес белгілер болуы мүмкін, жекелеген науқастарда дезориентация, ақыл-есінің шатасуы байқалды.

Даригерге
хабарласыныз

Дене қызуы

Ең жиі кездесетін белгілер –
дене қызуының көтерілуі, жөтел,
тыныс алушың қындауы,
тамақтың ауыруы (және/немесе
қышу), мұрынның бітелуі

Жедел-жардем
шакырынз

Ііс сезімінің жоғалуы

Жүрек айну, құсу, диарея және
жұтудың қындауы, алсіздік,
тершендей

Коронавирустан қорғау үшін барлық жерде қажетті сақтық шаралары қабылданады.

**Аталған белгілердің
кез-келгені пайда
болған кезде үйде болу
және дәрігерге жүгіну
қажет!**

Карантиндік және посткарантиндік кезеңдерде мектепке дейінгі үйымдардың жұмыс істеу тәртібі

COVID-19 жұқтырудың және COVID-19 вирусының мектепке дейінгі үйымда және одан тыс жерлерде таралуының алдын алу үшін мектепке дейінгі үйымдарда инфекцияның алдын алу шаралары және инфекциялық бақылау қажет.

Мектепке дейінгі үйымды (МДҮ) ашу үшін мыналар ұсынылады:

Білім басқармасы, бөлімі басшысының қызметтің басталуы туралы бұйрық шыгаруы

Келу мәселесі бойынша ата-аналармен түсіндіру жұмыстарын еткізу

(жұмыс режимі, денсаулық жағдайы туралы ақпарат, сәйкес киім, күн тәртібін сақтау, және т.б., баланы алдын ала әкеліп отыру, себебі балаларды қабылдау белгілі бір уақытты алады)

Күн тәртібін бекіту - карантин кезеңіне

Оқу жылына жұмыс жоспарын бекіту

Балалар мен қызметкерлерді үй-жайдан тыс жерде, мектепке дейінгі үйым аумағында таңертенгі сүзгіге арналған аймақты анықтау және дайындау

(егер ауа-райы жағдайы қолайлы болса). Таңертенгі сүзгі аймағында сүзгіден еткен кезде адамдар арасындағы қашықтықта сақтау үшін едепте/жерге кемінде 1 метр белгі қою

Коронавирустан қорғану шаралары, оның ішінде қашықтықты сақтау, қолды жуу, жөтөл және түшкіру этикетті туралы нұсқауларды, плакаттарды, парақшаларды көрнекті орындарға орналастыру

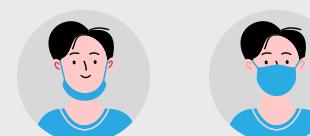
Мектепке дейінгі үйым қызметкерлерінә нұсқаулық:

күштейтілген санитариялық-дезинфекциялық, режим, маскаларды, қолғаптарды, дезинфекциялау құралдарын дұрыс пайдалану бойынша рәсімдер туралы

КВИ белгілері мен көрсеткіштері туралы

қол жуу ережелері, жөтөл және түшкіру кезіндегі мінездүлік (жөтөл және түшкіру кезіндегі этикет)

физикалық қашықтық туралы нұсқаулық

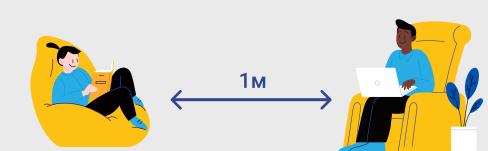
Бетке арналған масканы балалар, әсіресе, ерте жастағы балалар пайдаланған кезде түншіші қаупінің бар екенін есте сақтаған жән.

Персоналдың және келушілердің қолдарын өңдеуге арналған тері антисептигі бар құрылғыларды (санитайзерлерді)

объектіде қолжетімді жерлерде (кіру және шығу жолдарында және басқа да қажетті орындарда) орнату

Ойнауға, үйіктауға, татақ ішүгеге арналған үй-жайлардағы жиһаздардың орынны ауыстыра отырып, кемінде 1 метр физикалық қашықтықты сақтау үшін жағдайлар үйимдастыру

Өз денсаулығы мен балалардың жағдайын бақылау міндеттемесі

Қашықтықтан оқытуды және балалардың жасын ескере отырып, оқу бағдарламаларын бейімдеу

Мектепке дейінгі ұйымдардың жұмыс істеу алгоритмі және санитарлық режимі

Мектепке дейінгі ұйымдарға COVID-19 әкелудің алдын алу бойынша іс-шаралар:

Коронавирустық инфекцияның таралуы кезеңінде балалар болмаған жағдайда мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың орнын сақтай отырып, ата-аналардың (заңды өкілдердің) қалауы бойынша балалардың еркін келу режимін қамтамасыз ету

Мектепке дейінгі ұйымдарда балалардың күнделікті қатысуына мониторинг жүргізу; дene қызызы көтерілген және басқа да белгілер байқалған балалардың есебін жүргізіп отыру

Балаларды мектепке дейінгі ұйымдарға мынадай санаттағы тұлғалардың еріп әкелуіне тыйым салу:

COVID-19 жағдайы расталған адамдармен байланыстылар;

шетелден немесе соңғы 14 күнде жағдайлар тіркелген өңірлерден келгендер;

жіті респираторлық аурулар белгілері бар адамдар;

жүктілер; 65 жастан асқан тұлғалар;

Ата-аналарды мектепке дейінгі ұйымдардың үй-жайларына жіберуге тыйым салу

Мектепке дейінгі ұйымдарда COVID-19 таралуының алдын алу бойынша іс-шаралар:

Кезекші топтар ата-аналарының/заңды өкілдерінің өтініші бойынша санитариялық қызметтермен келісу бойынша жергілікті атқарушы органдардың шешімдері негізінде ұйымдастырылады. Өтініштер электрондық нысанда қолжетімді байланыс құралдары арқылы қабылданады

Кезекші топтардың жұмыс істеуіне ұсыныстар:

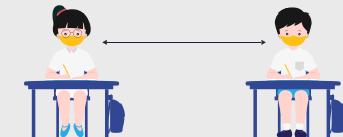
Әр сабактан кейін қол жуу және арнайы құралдарды пайдалану

Балалардың үстелдерін 1 метр қашықтықта қою

Әр сабактан кейін кабинеттерді желдету, кварцтау

Топтардың толымдылығы – 15 балаға дейін

Үйқы, демалыс, тамақтану және ұйымдастырылған оқу қызметінің режимі сақталады

Кезекші топтарда сабактар типтік оқу бағдарламаларына және оқу жоспарына сәйкес еткізіледі

Мектепке дейінгі ұйымдарда тыйым салынады:

ЖРВИ және басқа да инфекциялық, аурулардың (қызба, жәтел, жүрек айну, құсу, диарея және т.б.) белгілері болған кезде балаларды қабылдауға және персоналды жұмысқа жіберуге;

Білім алушылар мен тәрbiеленушілердің халықаралық спорттық, мәдени, туристік іс-шараларга баруына;

Мектепке дейінгі ұйымдардың гимаратында және аумағында бұқаралық іс-шаралар ((конференциялар, семинарлар, көрмелер және т. б. өткізу) өткізуге;

Ата-аналарды мектепке дейінгі ұйым үй-жайларына кіргізуге.

Мектепке дейінгі ұйым басшылары қамтамасыз етуге тиіс:

Балабақша қызметкерлерімен күн сайын әпидемияға қарсы режимді сақтау және балабақшада әпидемияға қарсы режимді сақтау мониторинг жүргізуіді. Нұсқама және мониторинг үшін жаупкершілік медицина қызметкеріне жүктелсін

Мектепке дейінгі ұйымда жуу, дезинфекциялау құралдары мен антисептикердің азаймайтын қорының, электрондық термометрлердің, жеке қорғаныс құралдарының (медицина қызметкерлері мен ауырып қалған балалар мен қызметкерлерге арналған маскалар, медицина персоналына арналған қолғаптар) болуын

Вирустық инфекциялар кезінде қолдану нұсқаулығына сәйкес концентрацияларда дезинфекциялық құралдарды қолдана отырып, ас үй ыдыстарын, үй-жайларды, жабдықтар мен құралдардың күнделікті өндөлу режимін

Дезинфекциялық құралдарды қолдана отырып, күннің соңында ыдыс-аяқтың жуылуын

Мектепке дейінгі ұйымдардың изоляторларында қызыл аймақты бөлуді

Термометрияны қауіпсіз жүргізуі

Ата-аналарға келесі қағидаларды сақтау қажет:

Баланың балабақшада болмау себебі туралы тәрбиешіге алдын ала хабарлау

Үйден балабақшага ойыншықтар мен басқа заттарды әкелмеу

Күн сайын балаға бір күндік қосымша күйм әкелу

Мектепке дейінгі ұйымдарда, оның ішінде тамақтану, сабактар өткізу, серуендерде және үй-жайларда кемінде 1 метр физикалық қашықтықты сақтау үшін жағдайларды

Рұқсат етілген дезинфекциялау құралдарын қолдана отырып, топтарда есік тұтқаларын, баспалдақ марштырының таяныштарын, терезе алды тақтайларын, горшоктарды, сантехникалық жабдықтардың күн сайын екі рет өндөлеуін (топтық үй-жайларда балалар болмаған кезде)

Қол жетімді жерлерде (соңың ішінде ғимаратқа кіре берісте) қызметкерлер мен келушілердің қолдарын өндеуге арналған тері антисептигі бар құрылғыларды (санитайзерлерді) орнатуды

Ішу режимінің сақталуын (бір рет қолданылатын стақандар)

Строгое соблюдение групповой изоляции

Қоқыстың уақытылы шығарылып отыруын

Тәрбиешілерге:

Тамақ ішкенге дейін, көшеде серуендерденен кейін, әжетхана бөлмесіне барғаннан кейін және басқа да ластану жағдайларында балалардың қолдарының мүқият жуылуын (қолды сүйік сабынмен жуу) қатаң бақылау қажет

Желдету режимін сақтау қажет: балалар топта болған әрбір сағаттан кейін кемінде 15 минут желдету, топта балалар болмаған кезде өтпелі желдету

Балалар болмаған кезде топтардың үй-жайларын кейіннен желдетумен залалсыздандыруды (кварцтауды) қамтамасыз ету қажет.

Балалар іс-әрекетінің әртүрлі түрлерін жүргізу кезінде басқа педагогтар мен тәрбиешінің көмекшісін тартуқажет

Дене шынықтыру сабактарын және өзге де топтық сабактарды далада өткізуге (жылы уақытта). Ойындарға арналған оқшауланған алаң болмаған жағдайда (түрғын үй кешендерінің құрамында орналастыру)

Режимдік сәттерді өткізу, үй-жайда да, учаскеде де (күркеде) балалар іс-әрекетінің әртүрлік сәттерді өткізу, үй-жайда да, учаскеде де (күркеде)

Желдету балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету кезінде тәрбиешінің бақылауымен жузеге асырылады.

Балалардың топта және учаскеде (күркеде) қауіпсіз болуы үшін оларды үнемі бақылау қажет

Мектепке дейінгі ұйымдардағы физикалық қашықтық

Балалар арасындағы қашықтықты сақтайдын және сонымен бірге әлеуметтік қарым-қатынасқа/қарым-қатынасқа ықпал ететін ойындар мен әрекеттерді жоспарлаңыз

Топтар және жекелеген балалар арасында ойыншықтармен алмаспаңы

Таза аудағы сабактар және іс-шаралар

Балаларға бір-бірімен ым-ишараптен (хол сермеу, бас ию) немесе сөзбен сәлемесдүйі және тығыз байланыстан – қол алысадан, құшақтасадан аулақ болуды үйретің

Маркерлермен, қағаздармен және қарындаштармен әр балаға жеке орын беріңіз

Тексеру паралық жасаңыз-балалардың және/немесе отбасы мүшсілдерінің медициналық диагноздары немесе проблемалары; COVID-19 туралы ойсалатын

Мектепке дейінгі ұйым аумағына кіре берісте балаларды қабылдауда ережелері туралы таныстырыу;

Ауру белгілері бар балалар үшін «нашар сезінсе, үйде қалсын»

Барлық кіреберістерге/шығуларға ауру белгілері бар ата-аналар мектепке дейінгі ұйымның аумағына кірмейі туралы паракшаларды орналастыру

Ата-аналармен әлеуметтік желілер, электрондық пошта немесе веб-сайт арқылы ақпарат алмасу

Жақында болған ауру немесе белгілер

Карантиндік және посткарантиндік кезеңдерде мектепке дейінгі үйымның медициналық қызметкерінің рөлі

Қажет:

- Ең қажетті функционалдық міндеттерді және лауазымдарды анықтау және тексеру, болмаған персоналды баламалы түрде алмастыру үшін жоспар әзірлеу
- Төтенше жағдайлар үшін схеманы және байланыс тізімдерін жаңарту (алдын ала тексеріңіз!)

- Ақпарат беру үшін схема әзірлеу – дene қызуы көтерілген балалар немесе персонал анықталған жағдайда

Iс-шаралар қарастыру:

- Балаларға медициналық қызмет көрсетуді үйымдастыру және бақылау бойынша (топтарда қашықтықтан пиromетрлердің болуы, қызметкерлер мен балалардың термометриясын үйымдастыру, жазбалар жүргізу (қағаз тасығышта немесе электронды түрде); оқшаулағышты талаптарға сәйкес дайындау, персоналға арналған маскалар, қолғаптар қорының болуы);
- Балаларды МДҮ қабылдау(оның ішінде тольмылдылық), олардың келу ұзақтығы (эпидемиологиялық жағдайға байланысты) бойынша
- Ішу режимі бойынша

- Серуен, үйқы (көрүеттерді орналастыру), үйымдастырылған оқу процестерінің (дұрыс отырғызу, арақашықтық, ұзақтық) режимі мен шарттары бойынша
- Ағымдағы және күрделі тазалауды үйымдастыру және жүргізу, жуу және дезинфекциялау құралдарын қолдану бойынша

МДҮ персоналымен келесілерді сақтау жөніндегі нұсқаулықтарды үйымдастыру және өткізу бойынша:

/ Дезинфекциялау құралдарын қолдана отырғып, ағымдағы және күрделі жинау жүйелігін жүргізу және сақтау, дезинфекциялау құралдарын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік техникасы және оларды сақтау;

/ Балаларды қабылдау, топта болу, балаларды серуендеу кезіндегі топтық оқшаулау (келісім және кесте бойынша)

/ Топтардағы ойыншықтарды өңдеу жүйелігі және үйден ойыншықтарды әкелуге тыбым салу

/ Тамақтандыру кезіндегі алдын алу шаралары (ас блогынан тамақ өнімдерін жеткізу, лас ыдыстарды жинау, топтарда асхана ыдыстарын жуу, қоқыс шығару кестесі және т.б.)

/ Балалардың заттарға арналған жеке сөрөлөр/жәшіктерді пайдалануы (олардың санын шектеу)

/ Оқу процестерінің үй-жайларда үйымдастыру

Қадағалау:

- Персоналдың, балалардың ата-аналарының, балалардың қолдарын өңдеу үшін тері антисептикерін қолдануын
- Жинау жүргізуге арналған құралдардың болуын, уақытылы ауыстырылуын және мақсатты қолданылуын
- Санитайзерлердің бар болуын және дұрыс орнатылуын (көрінетін және қолжетімді жерлерде)
- Ата-аналарға әлеуметтік желілер, мессенджерлер арқылы ақпарат (күн тәртібіндегі кез келген өзгерістер туралы, киім қоры туралы, тазалықты сақтау және балалардың жеке жәшіктері мен сөрөлөріндегі заттар санын шектеу);
МДҮ-ға баруды шектеу /балаларды тәуекел тобындағы адамдарға алып жүруді болдырmaу, әлеуметтік қашықтық мәселелері, өзін-өзі емдеуді болдырmaу және т.б. туралы) берілуін
- Балалар болмаған кезде үй-жайлардың жүйелі жедетіліуін
- Үй-жайлардың уақытылы және сапалы жиналуын
- Қолды өңдеуге арналған тері антисептикерінің, жуу және дезинфекциялау құралдарының, жеке қорғаныс құралдарының (маскалар, қолғаптар, киім) азаймайтын қорының болуын

Мектепке дейінгі ұйымда тамақ дайындауға және қабылдауға байланысты қауіпсіздік және гигиена

Ас блогының қызметкерлері:

1

Таза арнары киімде жұмыс істеулері, шашты орамалдың немесе қалпақтың астына инаулары тиіс;

2

Жұмыс процесінде сақиналарды, шынжырларды, сағаттарды шешуге тиіс; ұзын тырнақтардың болуына және оларды лакпен жабуға, арнары киімді түйреуіштермен бекітуге жол берілмейді;

3

Ас блогынан шықкан, дәретханаға барған кезде арнары киімді шешу қажет, асханаға қайта оралған кезде қолды сабын мен щетканы пайдалана отырып, ыстық сүмен мұқият жуып, содан кейін арнары киімді кио қажет;

4

Жұмыс басталғанға дейін, жұмыс орнынан әрбіршықкан сайын және қол ластанған жағдайда қолды арнары қол жуу үшін бөлінген орында мұқият жуу қажет (қажетсіз микрофлораны жою қажет болса, дезинфекциялау);

5

Жұмысқа терінің ірінді аурулары және іріндеңген жаралары бар, инфекциялық аурулар белгілері бар тұлғаларды жібермеу;

6

Дайын өнімдерден шикі етті, құс етін, балықты бөлу;

7

Өнімдерді жақсылап пісіру, әсіреле етті, жұмыртқаны, балықты;

8

Тамақ дайындау кезінде гигиена мен дезинфекциялаудың тиісті қағидаттары туралы нұсқаулықтарды, парақшаларды орналастыру;

Ас блогына, асүйге, қойма үй-жайларына және тамақ қабылдайтын орындарға басқа балалардың, бөтен персоналдың немесе келушілердің кіруіне рұқсат етілмейді.

Тамақты тарату және қабылдау

Балаларға тамақ персоналмен тағайындалған жеке порциялармен берілуі тиіс. Тамақты беру/тарату үшін өнімдерді саусақпен беруді болдырмау үшін ыдыстарды/аспартарды пайдалану қажет

Өздік қызмет көрсету, ортақ ыдыс болмауы тиіс (мысалы, қасықтарды, нанды ортақы ыдыста тарату)

Тәрбиешілер балалардың тамақтануға дейін де тамақтанудан кейін қол жуатындарына көз жеткізулері тиіс

Балаларға тамақты дайындауға да таратуға рұқсат берілмейу тиіс

Балалардың тамақтануы асханада немесе үлкен көп белмелерде, сондай-ақ, ойын белмелерінде қашықтықты сақтаумен ұйымдастырылуы тиіс

Персонал тамақты дайында/тарату алдында және балаларға тамақтануға көмектескеннен кейін де қолдарын жуулары тиіс

Сол бір балалардың құнделікті бірге тамақтануын ұйымдастырыңыз

Тамақтану рационы

Тек қана йодталған ас тұзын және жоғарғы және бірінші сұрыптағы бидай ұнын, құрамында темір бар дәрүменді, минералды (байытылған) өнімдерді пайдалану қажет

Песрективалық, маусымдық, екі апталық мәзір жасау (жаз-күз, қыс -көктем)

ҚР Үкіметінің №320 Қаулысымен көзделген тамақтану нормаларын сақтау

Қауіпсіз және сапалы ауыз сүйін қамтамасыз ету

Салқындытылған сусындардың (компот, кисель) құнделікті тәуліктік тұтынудың орташа 35% есебінен «С» дәрүменімен дәрүменденуін жүргізу

Балалардың колорий нормасы

1400 ккал

3 жасқа дейін

1800 ккал

3 жастан асқан балалар үшін

Мәзір рецептілерін әзірлеу кезінде бала сүттің еттің, наннның нормаларын құнделікті тұтынуы қажет, құнделікті тамақтануға жеткілікті көлемде жемістер мен көкөністер енгізу қажет

Күн сайын тамақтану мен тағамға алушан түрлі өнімдерді пайдалану қажет

Мәзір дайындау кезінде артықшылық отандық өнімдерге беріледі

Витаминизированные блюда не подогреваются.

Тамақтарды қабылдау бойынша колорий бөлүтегамының энергетикалық құндылығымен тағы асқа 25%, түскі асқа 35%, бестік -15%, кешкі ас-25%

С дәрүменінің тәуліктік нормасы:

50 мг

бөбекжай-бақша жасындағы балалар үшін

70 мг

ектепке дейінгі жастағы балалар үшін

Тамақтану бойынша оқыту және коммуникация

Ата-аналар мәзір мен тамақтану нормаларын көрүлөрі тиіс, ал педагогтар мен медициналық қызыметкерлер балалардың тамақтануы жөнінде ата-аналармен ақпараттық жұмысты жүргізіп отырады

Ата-аналармен және балалармен оқыту жүргізу және талдқылау үшін тамақтану жөніндегі тақырыптардың мысалдары:

Тамақтану жүйелілігі:

«Таңғы ас тамақтану үшін өте маңызды!»

«Таңғы ас, түскі ас және кешкі ас – негізгі тамақтанулар!»

«Балауса жемістер мен көкністер – тамаша тағам!»

Ішу режимі

«Қоймалық сусындарды тұтынуды шектеу!»

«Су, ең ақсы сусын!»

Балансты тамақтану

«Алауан түрлі өнімдермен тамақтану!»

Құрамында майлары жоғары өнімдерді шектеу!»

«Тұзды тұтыну мөлшерін төмендету!»

«Қантты және тәтті тағамдарды тұтынуды шектеу!»

«Күн сайын жемістер мен көкністер!»

«Жаңа ас ішіп көрің!»

Қозғалыс белсенділігі

«Физикалық белсенді болыңыз!»

Салауатты тамақтану үнемі қозғалыс белсенділігімен және дене тәрбиесімен үйлесуі тиіс

Ата-аналар мен мектеп жасына дейінгі балаларға арналған негізгі хабарламалар мен ұсыныстар

Коронавирустық инфекция ата-аналар мен балалардың әдеттегі өмір салтының өзгеруіне әкелді. Осы кезеңде үйдің мейірімді, құрметті жағдайын және балалардың танымдық, тәрбиелік іс-әрекетін қолдау маңызды.

Бала үйде

Ата-аналар үшін қыындықтар және шешімдер

Күн тәртібі қажет:

Баланың мінез-құлығын оңай басқару үшін;

Мүмкін болған кезде балабақшаға қайта оралу жеңілдігі үшін;

Балаға тұрақтылық пен сенімділік керек (қажеттіліктерден өтеміз);

Құрдастарымен қарым-қатынас:

Балалармен әлеуметтік желілерде ата-аналары арқылы қарым-қатынас жасау;

Топтағы балалар туралы еске салып отыру (есімдерін атап, ойындар);

Қызымет түрлері:

Баланың жасына сәйкес ойындар үшін идеялар;

Дамытуға арналған идеялар (кітаптар, ойындар, бағдарламалар);

Бір күнге (аптаға) ойындар жоспары болған жөн;

Ересектермен қарым-қатынас:

Әлеуметтік желілерде балалар үшін тәрбиешіден хабарламалар;

Балабақша ережелері бойынша қарым-қатынасты қолдана отыру;

Сіздің балаңызда инфекция белгілері (жөтел, қызба, ентігү) анықталған кезде медициналық үйымға/дәрігерге қонырау шалып немесе 1406 жедел жөл телефонына хабарласып, медициналық кемекке жүргініз. Есіңізде болсын, жөтел және дене қызыу сияқты коронавирустық инфекцияның белгілері жиі кездесетін түмай немесе сұық, тио сияқты болуы мүмкін.

Егер сіздің балаңыз ауырса, баланы балабақшаға апармаңыз және әкімшілікке аурудың белгілері туралы хабарлаңыз.

Балалар қандай ойындар ойнағанын сұраңыз және ойнаға, балаға кітап оқып беруге кеңес беріңіз.

Балаңызға не болып жатқанын қарапайым сөздермен түсіндіріңіз және оның қауіпсіз жағдайда екенін айтыңыз.

«Қабылдау» тілі және «қабылдамау» тілі

Баланың фразасы

Анашым, сатып әперші...

Анашым, сіз әкеммен ұрысқан кезде оны бәрібір жақсы көресіз бе?

Мен мұлдем ақымақпын...

«Қабылдамау тіліндегі» жауап

Сен мені өз өтініштеріңмен әбден шаршаттың!

Ол сенің шаруаң емес

Қойши

«Қабылдау тіліндегі» жауап

Мен осы затты сатып алғым-ақ келіп тұр, бірақ менің ақшам жоқ

Адамдар бір-бірімен кейде ұрысып жатса да, бір-бірін жақсы көруді жалғастыра береді

Мен олай ойламаймын. Не болды?

Отбасы балалармен өзіндік оқшаулауда

Ата-аналар ашулануы мүмкін:

Әлеуметтік, экономикалық жағдайға;

Өзіне және өзінің әлсіздігіне;

Балаға және оның мінез-құлқына...

Бұл қалыпты жағдай. Бұл сезімдерді қабылдау маңызды

Ата-аналардың сезімді балалардың көзінше көрсеткені емес, оларды атағаны маңызды!!!

«Мен ашулымын. Мен де серуендердегім келеді, алайда бұл қазір мүмкін емес. Біз екеуміздің серуендеуіміз туралы немесе басқа қызықты ойын ойнай аламыз»

Балаларға өз сезімдері туралы айту қынын, сондықтан олар ездерін түсінгендерін және қабылдағандарын қалайды

Ата-аналарға қыны болған жағдайда көмек көрсету маңызды

Гигиена ережелерін түсінуге арналған ойындар

Балаларға үй жағдайларына бейімделуге көмектесіңіз, сонымен қатар балабақшаға оралуға дайын болыңыз

Басқа адамдармен қашықтықты сақтау. «Қашықтықты сақта» ойыны.

Балаларға гигиена ережелерін үйретіңіз:

Қолға арналған дезинфекциялау құралы: пайдалану мысалы;

Қауіпсіз түшкіру және жетелу ережелері: орамалға, майлыққа немесе шынтаққа;

«Бетті ұстамау» ережелері: «Кім бетін ұстағанын байқа» ойыны;

Қолды жуу жеткілікті;

Мектепалды топтар мен сыныптардың балалары үшін қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру бойынша ұсыныстар

Мектепке дейінгі ұйымдар басшыларына келесілерді ұйымдастыру қажет:

Педагогтардың өткен материалды ескере отырып, демонстрациялық материалдарды, дидактикалық ойындарды, карточкаларды кеңінен қолдана отырып, бір айға арналған қашықтықтан оқыту сабактарының (оқыту бейнесі) конспектілерін әзірлеуі;

Қашықтықтан оқыту жүргізу үшін байланыстың қолжетімді түрлерінің тізімін (смартфон, ноутбук, компьютер бар ма) қалыптастыру, әрбір отбасындағы интернетке қол жетімділік;

Ата-аналармен өзара әрекеттесуді қамтамасыз ету - оқу процесі, білімді қабылдау және т. б. бойынша сұрақтар үшін кері байланыс;

Педагогтардың сауат ашу негіздері, математика және айналамен танысу пәндері бойынша қашықтықтан сабак кестесін құруы (күніне бір сабак);

Барлық қатысушыларды бейнесабактың басталу күнін көрсете отырып, қашықтықтан оқыту туралы хабардар ету;

Сабактар және балалармен ойындар үшін он-лайн платформаларды пайдалану

Балаларды онлайн оқыту бойынша педагогтарға арналған көңестер:

Аптасына кемінде бір рет отбасылармен телефон арқылы немесе бейне чат арқылы байланыста болыңыз. Күн сайын ата-аналарға әртүрлі тақырыптар бойынша электрондық хаттар жіберіп отырыңыз;

Сабактар әдettі іске айналуы үшін нақты сабак кестесі;

Идеялар:

Сурет-карточкаларды пайдалана отырып, мазмұнын айту;

Кітап оқу немесе ән айту кезінде қуыршақтарды, ойыншықтарды пайдалану;

Ата-аналар – сіздердің серіктестеріңіз, кейде олар жұмысқа байланысты жобаға қатыса алмайды, шыдамдылық, танытыңыз;

Музыканы жиі пайдаланыңыз – ән және би арқылы оқыту

Балаларға кітап жасау және оларды сабактарда көрсету/оқу;

Сөздерді буынға бөлу кезінде қол соғу;

